

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

NatuurlijkDelfland@knnv.nl
www.knnv.nl/afdelingDelfland
facebook: KNNV-afdeling-Delfland
instagram: knnvafdelingdelfland
Youtube: [klik hier](#)

Nieuwsbrief 268 19 november 2024

Natuurlijk Delfland

Natuurlijk Delfland staat voor samenleven met de natuur

Het werkgebied omvat de gemeenten Westland, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk, Ypenburg-Leidschenveen (Den Haag), Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland.

Afdeling van de Natuurvereniging KNNV

VOORUITBLIK

Rubriek Lief en Leed

Leden die een geboorte meemaken, gaan trouwen, ziekenhuis opname, overledene in de directe kring. Stuur een bericht voor deze rubriek.

Jaarthema 2024: Schoner water

Soort van het seizoen Winter: ijsvogel

Kijk in oktober tot en met december uit naar prachtige vogel; maak foto's en meld deze via natuurlijkdelfland@knnv.nl; vermeld plek waar je ze gezien hebt.

Wij publiceren deze in onze Nieuwsbrief. Je kan ze ook rechtstreeks bij waarneming.nl melden.

Het Soort van het seizoen is één van de activiteiten in ons jaarthema Schoner water, [klik hier](#) voor de informatiebrief.

21 november, 19.30 – 19.35 uur inspreken gemeente Delft

Op de agenda staat de Visie Groen & Biodiversiteit, zie <https://delft.notubiz.nl/vergadering/1154876>

Je kan de vergadering volgen via: <https://delft.notubiz.nl/live>

22 november, 13.00 – 15.00 uur, Tuin voor de dieren, 's-Gravenzande

We zijn bezig om de Tuin voor de Dieren te ontwerpen en in te richten. In deze tuin kunnen diverse wilde dieren leven of voedsel vinden. Denk daarbij een egel, vlinders, bijen, vleermuizen, vogels als huismus. Help hierbij. De tuin ligt op het terrein van de Dieren Opvang Centrum Westland aan de Vierschaar 18, 2691 MT 's-Gravenzande.

Meer inlichtingen en aanmelden bij natuurlijkwestland@knnv.nl

26 november, 20.00 – 22.00 uur, lezing Ecologische beoordeling oppervlaktewateren, Delft

Locatie Art Centre Delft, Rotterdamseweg 205, 2629 HD Delft

Tijdens een lezing van een uur zal Ernst Raaphorst, ecooloog van het Hoogheemraadschap van Delfland, een toelichting geven op de nieuwe methode waarmee waterbeheerders de ecologische waterkwaliteit kunnen beoordelen. Hierna is er alle ruimte om vragen te stellen en na te praten.

Aanmelden: uiterlijk 19 november via ondine-natuurlijk@caiway.net.

Kosten: voor leden € 0,-, voor niet leden € 4,-, inclusief koffie of thee bij binnenkomst en na afloop een drankje voor hen die nog even willen napraten.

De STOWA (Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer), landelijke onderzoeksorganisatie van de waterschappen, is bezig met het ontwikkelen van een nieuwe methode om de ecologische waterkwaliteit te beoordelen. Waterbeheerders krijgen met deze methodiek niet alleen inzicht in de ecologische toestand van hun wateren, maar het geeft ze ook meer inzicht in de vraag waarom die toestand is zoals die is. Daarmee geeft het meer en betere handvatten voor het nemen van de juiste, kosteneffectieve maatregelen om de toestand te verbeteren.

De methode sluit aan bij de huidige KRW-systematiek en gaat hand in met de andere aanpak van de STOWA: de Ecologische Sleutelfactoren.

De huidige kwaliteit van het water in Delfland voldoet niet aan de ambities in de kaderrichtlijnwater. Nederland heeft deze in Europees verband afgesproken. In 2027 zouden deze gehaald moeten worden. Deze lezing is een onderdeel van het thema van 2024 van Natuurlijk Delfland: Schoner water

Elke donderdag 11.05 uur, omroep Delft

Geert beantwoordt vragen over Natuurlijk Delfland. Luister mee [klik hier](#)

Landelijke Nieuwsbrief

Onze landelijke vereniging geeft een Nieuwsbrief uit.

Als je deze wilt ontvangen ga naar <https://knnv.nl/>

Rol naar beneden en vul na deze regel je gegevens in:

Op de hoogte blijven? Schrijf je nu in!

Waar is Natuurlijk Delfland actief?

Natuurlijk Delfland heeft een groot werkgebied. Sommige dingen doen we overal, maar andere ook bij jou om de hoek.

[Klik hier](#) dan zie je waar we actief zijn

Tuintip**Bescherm de vogels tegen de kou**

Wist je dat vogels in de winter gebruik maken van vogelhuisjes zich te beschermen tegen de kou?

Daarom is het nu een goed moment voor het ophangen van een vogelhuisje of nestkastje. Dan zullen er vooral koolmezen, pimpelmezen, ringmussen en de bonte vliegenvanger in gaan wonen.

Sterrenhemel**dinsdag 19 november**

20.22: Tussen 20.22 en 3.50 uur (20/11) nemen we alle grote Jupitermanen ten westen van de planeetschijf waar. Van binnen naar buiten: Io, Europa, Ganymedes en Callisto. Jupiter staat op een hoogte van 54° boven de horizon, in het zuidoosten en de planeet is gemakkelijk te vinden. De Zon staat 57° onder de horizon en het is donker.

woensdag 20 november

02.10: De ster SAO 79650, een ster met een helderheid van +5,3m in het sterrenbeeld Tweelingen, wordt bedekt door de Maan. Om 02.10 wordt de ster bedekt door de verlichte maanrand en om 03.26 komt deze weer tevoorschijn van achter de onverlichte rand. De Maan is voor 79% verlicht.

donderdag 21 november

Deze tijd van het jaar is prima geschikt om de Pleiaden (of Zevengesternte of Zeven Zusters) , waar te nemen. Pleiaden staat in het sterrenbeeld Stier. De Pleiaden zijn een van de meest bekende en nabije (circa 444 lichtjaar) open sterhopen. Met het blote oog zijn circa zes sterren zichtbaar in de vorm van een mini-steelpannetje (niet te verwarren met de sterrenbeelden Kleine en Grote Beer, die veel groter zijn). Een verrekijker of telescoop toont honderden vooral blauwachtige sterren omgeven door een gasnevel. Het object komt om 16.06 uur op, gaat om 08.47 uur onder.

23.01: In de nacht van 21 op 22 november zijn overgangen van Europa en haar schaduw over de planeetschijf van Jupiter volledig waar te nemen. De schaduwovergang begint om 23.01 uur, op het moment dat Europa's schaduw de schijf van Jupiter betreedt, en eindigt om 2.22 uur, wanneer Europa de Jupiterschijf weer achter zich laat.

zaterdag 23 november

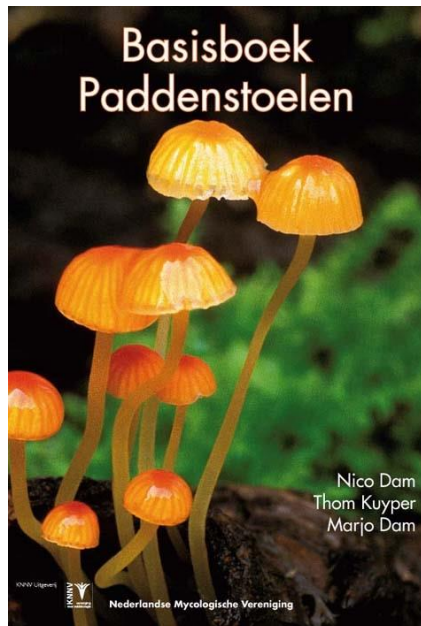
02.28: De Maan is in de fase van Laatste Kwartier. De linker helft van de Maan is nu verlicht en de Maan is met name 's ochtends vroeg zichtbaar. Om de Maan te zien door een verrekijker is de tijd rond (en met name na) Laatste Kwartier zeer geschikt. Op de grens tussen het verlichte en het donkere deel van de Maan gaat de Zon net onder. De lange schaduwen van de bergen en krateranden brengen een extra diepte-effect met zich mee en het oppervlak van de Maan krijgt daarmee een driedimensionaal karakter, gezien door een kijker

maandag 25 november

01.09: Vannacht zijn overgangen van Io en haar schaduw over de planeetschijf van Jupiter in zijn geheel te zien. Om 1.09 uur zien we het begin van de schaduwovergang op het moment dat Io's schaduw de schijf van Jupiter betreedt, en eindigt om 3.40 uur, wanneer Io de Jupiterschijf weer achter zich laat. Tussen beide gebeurtenissen in is waar te nemen hoe Io de schijf van Jupiter betreedt (01.29 uur) en Io's schaduw de Jupiterschijf weer achter zich laat (om 03.20 uur)

Groene winkel

Onder andere het verkoopadres van de KNNV Uitgeverij en de Jeugdbondsuitgeverij
Bij KNNV uitgaven ontvangen leden 10% korting, bestel via natuurlijkDelfland@knnv.nl

Basisboek Paddenstoelen

500 soorten plaatjeszwammen en boleten door : Nico Dam, Thomas W. Kuyper & Marjo Dam, € 27,95

Deze gids leert je 500 algemene soorten Nederlandse plaatjeszwammen en boleten herkennen. Soms blijkt herkenning met behulp van 'plaatjesboeken' helemaal niet zo gemakkelijk. Dit boek biedt uitkomst met twee toegankelijke determinatiesleutels die uitsluitend gebruik maken van met het blote oog zichtbare kenmerken.

Let op: het boek bevat geen illustraties van de soorten, wel zwart-wit illustraties in de inleiding. 'Basisboek paddenstoelen' vormt samen met de 'Veldgids Paddenstoelen 1 en 2' de ideale partner voor herkenning van paddenstoelen.

TERUGBLIK: Waarnemingen

Waarnemingen

Ook waarnemingen zonder foto's blijven welkom.

Wij gaan er vanuit dat je je waarneming zelf meldt via www.waarneming.nl

Nb. De afspraak in de vogelwereld is dat foto's met nesten en eieren niet worden gepubliceerd om ze niet te verstoren. We zullen dus alleen de waarneming in de Nieuwsbrief opnemen.

2/11, Ineens is ons heggemusje dood 😊, Aad van Uffelen

9/11, nieuw riet na maaibeurt, Tanthofkade, Delft, Freek Boon

14/11, ja het gras moet dringend (?) weer worden gemaaid, plantsoen Aziëlaan, Delft, Lia Claus

14/11, trosje **halsbandparkieten**, binnenstadstuin, Delft, Frans Geerlink

14/11, ook de **grote bonte specht** weet een pindasnoer te waarderen, binnenstadstuin, Delft, Frans Geerlink

14/11, even later kwam de **gaai** langs!, binnenstadstuin, Delft, Frans Geerlink

14/11, een komen en gaan bij het pindasnoer: Nu een **koolmees**, wel rap weer weg, binnenstadstuin, Delft, Frans Geerlink

14/11, **brandganzen**, Woudse polder, Gedi van Nieuwkerk

15/11, **eenden** wachtend op de komst van de Sint!, Rietveld, Delft, Frans Geerlink

16/11, **lepelaar**, Lepelaarstraat, Delft, Ted Kruithof

17/11, bloeiend in de herfstwind, Tanthof, Delft, Freek Boon

14 november, kolganzen, voor mij te ver weg om te fotograferen. Ook deze wintergasten weer in ons land, Woudse polder, Gedi van Nieuwkerk

Jos op pad, week 46, Jos van Koppen

Ik ben toevallig deze week over de Kanaalweg gereden en zag daar tegenover Laga ongeveer in de 'border' tussen de weg en de pakeerplaatsen een aantal nog bloeiende planten en een boom met een 'mannelijk' uiterlijk die ik maar boomman heb gedoopt. **Phacelia, harig knopkruid, zwarte nachtschade, perzikkruid, zonnebloem, melganzevoet, cosmos en korenbloem**. En de 'boomman'.

harig kopkruid

boomman

Bij mijn route langs het Van Weerden Poelmanpad heb ik geprobeerd korstmossen zo nauwkeurig mogelijk te fotograferen, maar waarneming.nl vond de foto's nog niet scherp genoeg voor

determinatie. Op een enkele na. **Gewoon purperschaaltje** en **witstippelschildmos** werden geaccepteerd.

gewoon purperschaaltje

witstippelschildmos

gelend riet

Verder zag ik ook het eerste groepje **spreeuwen** in de boom en lag er al een hoeveelheid **eendenkroos** in de sloot bij het ILSY-plantsoen. Langs het Van Weerden Poelmanpad joggend trof ik nog **klein streepzaad**, **oosterse morgenster**, **oranje dooiermos** op een plank van het bruggetje bij Hornbach en in de bosschage van et ILSY-plantsoen een zwarte massa, waarvan ik niet weet of het vergane glorie van **zwavelkopjes** dan wel nieuw: **zwarte trilzwam** is. Verder krijgt het riet op het talud ook al herfstkleuren. Voldoende namen deze keer denk ik zo.

klein streepzaad

oranje dooiermos

zwarte massa

TERUGBLIK: Activiteiten

Rust verstoord op R.K. begraafplaats in Naaldwijk?

Heemschut Zuid-Holland heeft deze week een melding van nalatigheid bij bouwwerkzaamheden gedaan bij de gemeente Westland. Een grote conifeer is bij werkzaamheden beschadigd en is gaan hellen. Samen met Stichting Terebinth, die zich inzet voor het funerair erfgoed, vragen we de gemeente om te handhaven. Meer weten? [Klik hier](#)

Heemtuin Molenvlietpark

Tussen de buien door is vorige week het Natuurlijk Delfland bordje geplaatst in de Heemtuin Molenvlietpark. Er staan zo veel activiteiten op stapel dat we eigenlijk niet meer zonder bordje konden...

In de maanden november- februari zullen de wilgen worden geknot. De oude exemplaren om en om; de nieuwere allemaal en de recent aangeplante worden gestoeld (op 45cm afgekapt) zodat er griendjes ontstaan.

De gemeente is akkoord gegaan met ons voorstel om de bomenrand aan de noordzijde te verrijken met inheemse (bessen)struiken voor vogels. Deze actie is in gang gezet. Als er geen kink in de kabel komt zullen er dit jaar nog vele stinsen worden geplant op verschillende plaatsen in de Heemtuin, waardoor het gebiedje in het vroege voorjaar een

walhalla wordt voor vroege bestuivers. De wilgenhut zal plaats maken voor een bijenburcht voor ondergronds- en bovengronds broedende bijen. Veel activiteiten dus om de biodiversiteit te versterken in deze groene parel in de landgoederenzone.

Woon je in de buurt en wil je in teamverband meehelpen om de Heemtuin aantrekkelijker te maken voor dieren (en mensen)? Meld je dan aan bij natuurlijkdelfland@knnv.nl

Ondine Kloppenburg

12 november, 14.00 – 16.00 uur, bestuursvergadering

Annemarie Grinswen blijft tot 31 december in het bestuur.

Op de agenda stond: project Abtswoudsepark Biodivers, conceptstatuten.

12 november, meer geld voor Balij Bieslandse Bos

Naast Staatsbosbeheer (SBB) zelf hebben de natuurorganisaties in het overleg Hof van Delfland bij de provincie aangedrongen op het schrappen van de bezuinigingen op onderhoud van o.a. Balij Bieslandse Bos. In de Gebruikersgroep (zie foto Huub van 't Hart) vertelde boswachter Evelien Olyslagers dat de provincie éénmalig een bedrag van € 500.000,- had vrijgemaakt. Dat betekent dat o.a. de paden in het Krekengebied weer toegankelijk gemaakt kunnen worden. Wat echt nodig is, is een jaarlijkse verhoging van de kosten voor onderhoud. Verder is gesproken over de

'verbraming' van Balij Bieslandse Bos en wat daartegen te doen. Ook loslopende honden leveren veel klachten op van andere gebruikers zoals de hardlopers en fietsers. SBB wil dit voor Balij Bieslandse Bos in 2025 gaan aanpakken. Huub van 't Hart

12 november, ontwerp Waterharmonica/Rietputten Zuidbuurt bijna klaar

De nieuwe afvalwaterzuivering De Vergulde Hand in de Zuidbuurt in Vlaardingen gaat zijn schone water afvloeien via een zogenaamde Waterharmonica in de Rietputten. De Rietputten vormen als rietmoeras een onderdeel van Natuur Netwerk Nederland Ze zijn in eigendom en onderhoud van Staatsbosbeheer (SBB). Door de aanleg van de Blankenburgtunnel is het onderhoud jarenlang ernstig tekortgeschoten. Het rietmoeras is grotendeels verdroogd en door aannemer Baak gemaltraiteerd met grondstort en giftig afvalwater. Gezamenlijke inspanningen van waterschap Delfland en SBB in overleg met de natuurverenigingen Natuurlijk Waterweg-Noord, Natuurlijk Delfland en de Bomenstichting zijn nu zover dat gewerkt kan worden aan herstel en de aanleg van een nieuw krekensysteem voor de Waterharmonica. Huub van 't Hart

Sfeerbeelden Waterharmonica

13 november, gierzwaluwnesten

Er is wederom een melding gedaan van werkzaamheden aan een gevel in Westland waarin zich gierzwaluwnesten bevinden. De controlerende instanties zijn erlangs geweest om ervoor te zorgen dat deze nestplaats behouden blijft.

Mocht je een keer op de fiets zitten en iets soortgelijks opmerken graag doorgeven!

14 november, slechtvalkdame uit Delft naar Evoluon Eindhoven

Er vindt uitwisseling plaats tussen TUD en TUE, bericht van Martin Mollet: Slechtvalkdame HBE (TU-Delft 2020) is gezien in de nestkast van het Evoluon, Eindhoven. Ze lijkt daar de vorige vrouw te hebben verdriven, hopelijk horen we meer van haar in het komende broedseizoen.

14 november 10.00 – 12.00 uur, paddenstoelen

Geen impressie ontvangen.

14 november, inventarisatie van muurvarens, Delft

Voor de inventarisatie van de muurvarens is een bezoek gebracht aan de waterput van het museum Prinsenhof. De **tongvaren** doet het fantastisch en klimt uit de put en staat ook al op de Waalse Kerk. Verder meldde Raymond dat de schubvaren aan de Nieuwe Plantage er vorig jaar nog stond. Een stuk kleiner, maar hij staat er inderdaad nog.

tongvaren in de waterput

schubvaren

14 november, lezing huismussen

Op 14 november hield ornitholoog Kees Heij in de Natuurschuur een lezing over de ons allen bekende huismus.

Een drukbezochte avond met een boeiend maar ook wat treurig verhaal. Al wist Kees ook humorvolle anekdotes te vertellen, die veel gelach opleverden.

De huismus gaat echter al jaren achteruit in aantal. Ooit een verguisde vogel, nu een gekoesterde. Vooral in stedelijke gebieden heeft de huismus het moeilijk daar de groepen soms te ver uit elkaar "wonen" om te mengen.

Prachtig om te zien waren de foto's van mussennesten. De mus blijkt in het zoeken naar woonruimte zeer creatief.

En wist u dat in het broedseizoen de mannetjes schaamteloos vreemd gaan?

De avond werd afgesloten met een haiku van Hans de Winter:

avond, Jos van Koppen

Heerlijk gekwetter / En luisteren naar elkaar / Onze huismussen, Djoke Winkler Prins

Er waren meer dan 40 aandachtige toehoorders. Kees Hey vertelde over zijn langdurig onderzoek naar huismussenpopulaties in Rotterdam (stedelijk gebied) en Strijen Sas (landelijk gebied). Allemaal handgeschreven waarnemingen met na ringen ook registratie via kijken met de verrekijker. Veel opmerkelijke zaken uiteraard met een anekdote die ik hier nog wil vermelden: in de nesten van de huismussen zaten veel sigarettenpeuken. Foto van de drukke

16 november, 10.1

Noordzeekrab

5 – 15.15 uur, excursie schelpen en aanspoelsels

De lucht was een beetje dreigend, met daardoor wel mooie wolkpartijen, toch bleef het de hele excursie droog. Elke keer is het weer een verrassing wat we tegenkomen. Deze keer veel doubletten, schelpen waarvan de twee helften nog aan elkaar zitten, van **Amerikaanse zwaardschede** en **mosselen** en één van de **stevige strandschelp**. Eén **kwal**, één **zeesterretje**, wat **krabbeschildjes** en een skelet van een **krab** waar vreemde bruine aanhangsels aan zaten, misschien van borstelwormen, maar dat moet nog verder worden uitgezocht.

16 november, 9.30 – 12.30 uur, wilgenknotten in Westland

Op een moerasachtig veldje langs de Breelee aan de Nieuwe Tuinen in De Lier, niet ver van de locatie van de vorige keer, staan 25 wilgen die weer eens geknot konden worden. Deze bomen moesten intensief onder handen genomen worden, want zij hadden veel kleine takjes over de hele kruin laten opkomen. 21 knotters namen al gauw enthousiast de bomen onder handen.

Het knotlegertje

dotter

Dat het moerasachtig was kon je goed zien, want hier en daar zag je zelfs dotterbloemen in het gras en ze stonden weer volop in bloei. Op Google lees je dat dotterbloemen groeien op matig voedselrijke tot voedselrijke, weinig bemeste of niet bemeste grond. Mogelijk is dit landje, door zijn lage ligging nooit geschikt geweest voor akker- of tuinbouw.

Bij één van de bomen vooraan vond Jan E. een oud eendennest in de kroon van de wilg. Wij zagen tevens dat hier en daar tussen de wilgentakken de vlier zijn groeiplekjes hadden gevonden.

Clazien en Ton Koene

vlier in de kroon van een wilg

kassen met assimilatieverlichting en de Westlandkeet

Wat speciaal het vermelden waard is dat op dit veldje twee wilgen staan die de respectabele leeftijd hebben van 46 jaar en de andere wilgen waren in 1990 erbij geplant.

De gemeente Westland bezit 47.000 bomen en op de hieronder genoemde site kan je d.m.v. een 'landkaart' de gegevens van elke boom (b.v. soort, jaar van aanplanting, jaartal van inspectie) vinden. Voor de kaart [klik hier](#)

Op deze knotochtend is ook één els gesnoeid die in de slootkant staat. Er waren nog meer mensen op dit veldje aanwezig, want twee fietsers waren hier een verstoppte (geo-) cache aan het zoeken. Achter een paaltje lag het kokertje waarin zij hun naam konden achtergelaten. Via gps volgen ze een soort speurtocht van cache naar cache in de hele buurt.

Kwart over 12 waren de bomen geknot, alle takken lagen op een grote hoop en was alles opgeruimd.

16 november, knotten in de Kwarteltuin en aan de Gandhilaan

Zaterdag met droog en bewolkt weer hebben we met vijf man het bosje bij de Kwartelstraat afgemaakt.

Knotten aan de Kwartelstraat....

Inmiddels was de rest van de groep, 25 man/vrouw sterk, bij de boomgaard aan de Gandhilaan gestart. Rond deze boomgaard ligt een groenstrook met diverse boomsoorten, die dringend geknot

moesten worden. We kregen ook nog hulp van een aantal bewoners uit de buurt zodat we na de koffiepauze met 35 personen hier aan de slag waren. Het meeste werk was nog het verslepen van alle takken naar de ingang bij de Gandhilaan. Echter om 12.30 uur was de klus geklaard en waren de buurtbewoners zeer tevreden met de hulp van Natuurlijk Delfland. Frans Herfs

.....en aan de Gandhilaan

16 november, 10.00 – 12.00 uur, wilgenknoten Rijswijk, Wilhelminapark

Met de gemeente Rijswijk was een nieuwe knotmethode afgesproken. De punk-methode of te wel ieder jaar de onderste takken en de kruin elk drie jaar. Dit om overhangende takken bij een fietspad te vermijden waardoor er schade kan ontstaan. Er zijn 63 bomen geknot.

Wouter Muller heeft door problemen met zijn gezondheid zijn taak moeten neerleggen. De taken zijn nu verdeeld.

De punk-methode

17 november, wilgenknoten Rijswijk, Kruisvaarderspark

Geen verslag ontvangen.

18 november, startavond keurmerk Natuurlijk Tuinieren

Op de volkstuin Vijvertuinen in Delft zijn er ideeën geopperd om het keurmerk Natuurlijk Tuinieren te gaan halen. Met het keurmerk worden ideeën uitgewerkt met als thema's Biodiversiteit, Samen en Duurzaam. De tuinvereniging heeft Geert gevraagd om als coach op te treden.

De projectgroep

Enkele ideeën

Vijvertuinen is een complex van Levenslust, in 1924 opgericht.

Melarium ons clubhuis

Het Melarium, natuurhuis voor natuur, bijen en kunst; een plek waar je natuur, rust, ruimte en inspiratie vindt. Er zijn twee gebruikers Natuurlijk Delfland (1ste verdieping) en de Imkervereniging Delft (begane grond). Het Melarium is te bereiken via de Thijsseweg 11 in Delft. Hier aan het einde van de Thijsseweg staat het straatnaambord Melariumpad (fiets/voetpad). Na 10 minuten lopen of 3 minuten fietsen zie je het Melarium.

Gebruik bij navigatie, Symbiobrug, Thijsseweg, Delft.

Voor verhuur voor groepen tot tien deelnemers neem contact op met de beheerder van het Melarium, 06 - 13 07 07 14, natuurlijkDelfland@knnv.nl.

Klik hier voor meer informatie

Als je niet langer op de hoogte gehouden wilt worden stuur een email aan:

nieuwsbrief.delfland-request@knnv.nl?subject=unsubscribe

Verstuur een lege email, zonder daar iets aan te veranderen.

De Nieuwsbrief wordt gemaakt door de volgende personen
Ted Kruithof, verwerken van de inzendingen
Piet Makkes, redactie
Geert van Poelgeest, eindredactie en versturen
En vele personen die in de bijdragen staan.
Het redactieadres is natuurlijkdelfland@knnv.nl zie ook het briefhoofd.

TIPS

Monitoring biodiversiteit op dijken

[Klik hier](#)

Veel beestjes achter de schors van platanen: biodiverser dan gedacht

Platanen worden beschouwd als nauwelijks interessant voor de biodiversiteit, omdat er vrijwel geen insecten op leven. Een onderzoek van de insectenwerkgroep van de KNNV laat iets heel anders zien. Meekijken? [Klik hier](#)

Duurzaam Boer Blijven nummer 2 is uit!

Magazine over kringlooplandbouw nr. 2 laat kringloopboeren in Midden-Delfland aan het woord. Daarnaast ook John Kleijweg van de Vogelwerkgroep Midden-Delfland en Henk Tetteroo van Stichting Batavier over hun passie voor het landschap. [Klik hier](#)

Onthaasttip: wandelen in Midden Delfland

[Klik hier](#)

Klimaatplein geopend bij Duurzaamheidscentrum De Papaver

Op het plein zijn inspirerende voorbeelden van innovatieve waterdoorlatende verharding en halfverharding te bezichtigen. Getest op The Green Village én nu beschikbaar voor inwoners van Delft. [Klik hier](#)

Sloooooowwwwwflowers?

[Klik hier](#)

Wij sturen je graag het bos in.

Om te genieten van de natuur. Of om haar te bestuderen en te beschermen. Natuurlijk Delfland maakt je wegwijs in de natuur.

Natuurlijk Delfland

delfland.knnv.nl

Kijk voor de activiteiten in het hele kwartaal op onze site

Want het programma wordt regelmatig aangevuld.

[Klik hier](#)

Natuurlijk Delfland is een actieve natuurvereniging.
Geef onze club draagvlak met je lidmaatschap.

[INSCHRIJFFORMULIER](#)

Delen mag

We vinden het fijn als je deze nieuwsbrief deelt met vrienden en bekenden die geïnteresseerd zijn in thema's als natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming in Delfland.